

Stanisław Dziekoński

„Metodyka pracy resocjalizacyjnej –
ze szczególnym uwzględnieniem
poezjo terapii”, Waldemar Woźniak,
Poznań 2012 : [recenzja]

Łódzkie Studia Teologiczne 21, 277-278

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Waldemar Woźniak, *Metodyka pracy resocjalizacyjnej – ze szczególnym uwzględnieniem poezjoterapii*, Fundacja Europejskie Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych im. prof. Kazimierza Twardowskiego, Poznań 2012, ss. 123.

Z dużym zainteresowaniem przystąpiłem do lektury, a następnie do napisania recenzji tej książki, autorstwa ks. dra Waldemara Woźniaka z Instytutu Psychologii Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, a także pracownika Wydziału Resocjalizacji i Studiów Edukacyjnych Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie, krajowego duszpastera zakładow poprawczych i schronisk dla nieletnich, gdyż treść tej książki wręcz tchnie nowością ujęcia odnoszącego się do terapii czy kulturotechniki resocjalizacyjnej.

Recenzowana książka nie jest obszerna, ale interesująca poznawczo. Będąc przedstawicielem katechetyki, zachęcam katechetów do sięgnięcia po tę pracę, gdyż może ona stanowić niejedną odpowiedź czy inspirację do formowania metod oddziaływania pedagogicznego, w tym także katechetycznego. Na lekcjach religii również można mieć kontakt z młodzieżą niedostosowaną społecznie na podłożu np. zaburzonej socjalizacji, zdemoralizowaną, asocjalną.

Na stronach: od 19 do 22, w dużym skrócie, zostały ukazane funkcje, zasady, obszary i metody resocjalizacji, co w znacznej mierze winni poddać refleksji także katecheci. Dobry katecheta będzie np. realizował poprzez swoją pracę nie tylko funkcję kształcącą, ale także wychowawczą, a zarazem będzie umiał odpowiedzieć w uzasadnionych przypadkach konieczność podjęcia profesjonalnej terapii. Katecheta oprócz realizacji obowiązkowych zajęć, może np. zorganizować kółko biblijne, a wówczas będzie przyczyniał się do oddziaływań socjotechnicznych. Jak podaje W. Woźniak (s. 22), socjotechnika to wykorzystywanie grupy w oddziaływaniach wychowawczych wtedy, kiedy będzie ona wywierała pozytywny wpływ na poszczególnych jej członków (uczestników).

Całkowicie oryginalną częścią książki jest ta dotycząca poezjoterapii, której autorską koncepcję W. Woźniak prezentuje na stronach – od 23 do 84. Wprawdzie koncepcja ta została skonstruowana z myślą o oddziaływaniach resocjalizacyjnych, dlatego też wykorzystane zostały wiersze autorstwa wychowanek zakładu poprawczego i więźniów, jednakże jej zastosowanie może być o wiele szersze. Zdaniem ks. Woźniaka może być ona bowiem stosowana w środowiskach bez znamion zagrożeń, jako swego rodzaju ćwiczenia rozwojowe, spełniające służebną rolę w psychoprofilaktyce czy zdrowym psychorozwoju. W środowiskach niezagrożonych dysfunkcjami społecznymi można pominąć poezję wychowanek „poprawczaków” oraz więźniów, by nie omawiać zbyt traumatycznych procesów, a ograniczyć się do szesnastu wierszy autorstwa ks. Woźniaka, powstałych, zdaniem prof. Rafała Leszczyńskiego, w nurcie psychologizmu, nad którymi refleksja może przyczynić się do uświadomienia sobie (zrozumienia) danych elementów (procesów) życia psychicznego, takich jak: percepcja i uwaga, pamięć (np. przemocy), świadomość i mechanizmy obronne, motywacja, emocje i uczucia, potrzeby, charakter i temperament, postawy i wartości, etapy rozwoju (psychorozwoju).

Tryptyk rzymski Jana Pawła II, posłużył ks. Woźniakowi do wykazania *charakteru biofilicznego* Jana Pawła II, który to charakter, oznacza umiłowanie życia i rozwoju, odnoszącego się zarówno do ludzi, jak i świata zwierząt czy roślin. Po koncepcję *biofilii* sięgnął ks. Woźniak do spuścizny Ericha Fromma.

Jan Paweł II według ks. Woźniaka odznaczał się „czystym” charakterem biofilicznym, albowiem między innymi: • miłował wszystko, co żywe, wszystko, co służy życiu, dobru; • był czło-

wiekem nieustannego rozwoju; • jego potrzebą było „być”; • żył w nieustannym zadziwieniu; • chciał zawsze zrozumieć; • postrzegał całości (np. cele nadrzędne) przed częściami; • wpływał na świat poprzez przykład, miłość, rozum; • ludzi traktował podmiotowo, a nie przedmiotowo (s. 31). Uważam, że katecheci winni ukazywać bogactwo osobowości Jana Pawła II, wykorzystując w tym celu Jego twórczość, także poetycką.

Idąc śladem W. Woźniaka, katecheci winni korzystać również z różnorodnej poezji religijnej, której przecież mamy sporo, po to, aby wskazać np. na religijność centralną jako podstawowy element struktury osobowości ludzi religijnych.

W załącznikach (s. 101–123) autor ukazuje, że praktyki religijne, mogą przyczynić się do pozytywnej zmiany psychospołecznej, także w przypadku osób niedostosowanych społecznie; ukazuje też, że człowiek wierzący winien dążyć do szeroko rozumianej harmonii – np. w sferze obrazu siebie, w przeżywaniu czasu, między wartościami a normami.

Biorąc pod uwagę bogactwo treści, polecam recenzowaną tutaj książkę wszystkim zainteresowanym pomaganiem innym ludziom, a także i własnym psychorozwojem.

ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński
UKSW, Warszawa

Sovrano Militare Ordine Ospedaliero di San Giovanni di Gerusalemme di Rodi e di Malta. Introduzione alla Preghiera, Roma 2010, ss. 162.

Modlitwa jest szczególnie ważnym wyrazem wiary i jednocześnie postaw ludzi wierzących. Jest to żywotna tkanka chrześcijańskiego życia, bez której wręcz jest ono niemożliwe, wręcz wypala się z czasem. Modlitwa jest bowiem czynnikiem ożywiającym wiarę i jednocześnie nadającym jej niezwyczajne perspektywy, które przekraczają czysto ludzkie wyobrażenia. To wyjątkowe odniesie do Boga, pozwala Go rozpoznać, wielbić, prosić czy dziękować Mu. Ta prawda dotyczy także wielkiej rodziny profesów, kapelanów, dam i kawalerów maltańskich.

Nie dziwi zatem fakt, że i w Zakonie maltańskim zwrócono na tę sprawę szczególne zainteresowanie. Ta bowiem forma życia zakonnego wymaga w szczególny sposób modlitwy. Życie zakonne, także w formie maltańskiej, tak zróżnicowane i bogate, jednak w każdej z tych form wymaga wyjątkowego daru modlitwy. Tam należy czerpać podstawowe źródło w wierności temu specyficznemu powołaniu. Droga ta zaś sprawdziła się przez tyle wieków i nadal owocnie trwa w licznych osobach i dziełach.

Dobrze że w interesującej serii „Quaderni di Spiritualita” już jako 10 tom ukazał się zbiór pod tytułem *Introduzione alla Preghiera*. Warto dodać, iż kolekcja ta ukazuje się równolegle w kilku językach. Język włoski jest najbardziej uznany, jest bowiem językiem urzędowym Zakonu.

Poprzednie numery m.in. analizowały postać św. Jana Chrzyciela czy Matki Bożej.

Całość opracowania otwiera spis treści (s. 3–4), a następnie zamieszczono słowa wprowadzenia, których autorem jest arcybiskup Angelo Acerbi, Prałat Zakonu, podpisany tylko „A.A.” (s. 5). Z kolei zamieszczono słowa wprowadzające dla „Quaderni di Spiritualita nr 10” pióra arcybiskupa Paolo Sardi, aktualnego Pro-Patrona Zakonu (s. 7–14).

Z kolei całość opracowania zawiera 11 tekstów skoncentrowanych na szczegółowych kwestiach wokół zakreślonego w tytule książki tematu. Niektóre z nich zostały przełożone na język włoski. Najpierw Davide Bernini analizuje temat: *Modlitwa w Piśmie Świętym* (s. 15–23). W tym kontekście ważne jest wskazanie na *Lectio divina* w opracowaniu Henry’ego O’Shea OP (s. 25–34).

Eucharystia, źródło i szczyt życia zakonnego to temat podjęty przez Bruno Martin (s. 35–44). Natomiast kwestię: *Modlitwa słuchania: adoracja eucharystyczna* przybliżył Fra Georg Lengerke (s. 45–59).

Stynne benedyktyńskie zawołanie stało się temat kolejnego wystąpienia *Ora et labora* przedstawionego przez Fra Thomasa N. Mulligana (s. 61–74). Natomiast Andrew Wadsworth ukazał temat: